

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ-CHERLA. CU UN ADAOS NEOFICIAL

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învolală

Partea oficială.

Numiri.

Onoratul *Iosif Gherman*, preot paroh în Gârbău (tr. Cluj-Mănăstur) este numit *paroh* la parohia Iara și *administrator protopopesc* al tractului *Iara*.

Din șed. konz. 3 Octombrie 1935.
Nr. 5584.

Onoratul *Emil Neagoș*, preot nou-hiprotorit este numit administrator local la parohia *Vad* (tr. Dej).

Din șed. konz. 10 Octomb. 1935.
Nr. 6401.

Onoratul *Ioan Nagy*, preot în *Vad* este numit administrator local la parohia *Stana* (tr. Huedin).

Din șed. konz. 10 Octomb. 1935.
Nr. 6288.

In cauza ajutorului momentan,

Invindu-se unele interpretări eronate de-a moștenitorilor preoților noștri repausați, în legătură cu natura și menirea ajutorului momentan, ce am înființat pentru dieceza noastră, comunicăm cele ce urmează:

1. Ajutorul momentan în caz de moarte l-am înființat, nu pentru a servi de moștenire urmașilor, ci, în primul rând, pentru a asigura cheltuielile de înmormântare a preoților decedați.

2. Dacă aceștia, în cursul vieții, au rămas datori la bisericile unde au păstorit, sau au ridicat avansuri ne-

coperite dela Onorata Administrație Capitulară, acestea se detrag, cum e și firesc, mai întâiu din ajutorul momentan. Avansurile se dau cu această condiție, când sunt cerute, fie din cauze de boală, fie din alte motive legitime.

3. Din restul ce rămâne, se acopere mai întâiu cheltuielile de înmormântare, pentru cari rudenia, care le-a suportat, are să prezinte facturile sau chitanțele.

4. Disponibilul, ce mai rămâne după acestea, se pune la dispoziția rudeniilor.

Din șed. konz. 22 August 1935.
Nr. 5321.

Concurs la parohii.

Parohia *Gârbău*, din tr. Cluj-Mănăstur se curentează cu termenul de 15 Noembrie 1935.

Din șed. konz. 17 Octomb. 1935.
Nr. 6457.

Doritorii de-a dobândi acest beneficiu parohial, să-și înainteze rugărilor la Ordinariai episcopal în termenul concursual — pe calea *oficiului protopopesc competent*, — provăzute cu următoarele documente:

1. Absolutorul teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesc
3. Extras autentic din protocolul școlar despre catehizarea elevilor școlari, în anul școlar 1933-34 la caz, că școala în anul școlar trecut n'a funcționat autentic, că pruncii totuși au fost catehizați
4. Extras autentic din protocolul predicilor de pe un an, care se termină la data când se înaintează rugare.

La rugărilor înaintate fără aceste documente, — dintre cari cele de sub 3 și 4 trebuie să fie vizate și autentificate de către oficiul protopopesc, — nu s'va reflecta.

Episcop Dr. Iuliu Hossu

Partea neoficială.

Din Apostolatul Prea Sfințitului Iuliu

— Sfințirea steagului terțiarilor franciscani din Cluj. —

Consacrarea bisericii din Mica.

Duminecă, în 6 Octombrie, în biserica catehizală, Excelența Sa Părintele nostru Episcop — care în această Duminecă era liber — după sf. Liturgie a săvârșit sfințirea steagului, terțiarilor români uniți din

Cluj. Cu această ocazie prin o frumoasă cuvântare, înaltul ierarh a arătat însemnătatea Ordinului al treilea al Sf. Francisc de Assisi.

Dintre virtuțile marelui Patriarh, înte-

meietorul acestui Ordin, a scos în relief îndeosebi „sărăcia sfântă“, care a stors admirația tuturor contemporanilor și urmașilor, chiar a necredincioșilor. Prin marea lui sărăcie, împreună cu cea mai adâncă smerenie, Sf. Francisc a rezolvit problema socială a timpului său. Pilda vieții sale era cea mai strașnică lovitură adusă bogăției și moliciunii. Mulți dintre bogați își împart averile celor săraci și urmează pe Isus după regulele date de Sfânt. Marea multime a celor nevoiași a văzut în Sf. Francisc, icoana vie a Mântuitorului, care alinează mizeria omenească așa, ca nimeni altul dintre muritori. Ordinul terțiar are tocmai această menire, ca o scumpă moștenire a Sfântului Intemeiator, de a mângâia și ridica pe cei slabi și oropsți. Sfântul Francisc este pentru toate timpurile și locurile. Nu poate fi monopolizat de o țară sau de un rit. El este proprietatea Bisericii universale. Il admiră și protestanții eretici.

Ordinul terțiar tocmai prin rostul său religios și social, prin caritatea, ce trebuie să-l însuflețească, trebuie să devină un bun și al Bisericii noastre orientale.

Prea Sfinția Sa Episcopul își exprimă bucuria pentru numărul frumos al membrilor din Cluj, intrați în acest Ordin. Îndeamnă pe credincioși a se înrola în număr cât mai mare în această sfântă asociație. Ordinul terțiar e răspândit pe toată fața pământului unde există Creștinism. Din ei fac parte persoane din toate straturile sociale, uniți în aceeași sfântă familie franciscană, adevărată frație creștină.

Zi de mare și luminat praznic, împărțit de întreg jurul, a trăit Duminică, în 13 Octomvrie a. c. comuna Mica, din apropierea orașului Dej. Mărețul praznic a fost prilejuit de consacrarea cu mare fast a frumoasei biserici, răsărită din dragostea și spiritul de jertfă a locuitorilor puțini la număr, dar mari la suflet, din aceasta comună.

Actul consacrării l-a săvârșit în sobor de 20 preoți, Prea Sfinția Sa Părintele Episcop, care însoțit de păr. canonic dr. Victor Bojor, profesorii de teologie dr. Emilian Lemenyi și Silviu Popa, plus clericul abs. Ivașco, a sosit în comună încă de Sâmbătă p. m. orele 5, pentru a săvârși partea întâie a sfințirii.

Prea Sfinția Sa a fost întâmpinat și primit cu onorurile și alaiul cuvenit unui prinț al Bisericii. Călăreții trimiși de comuna Mica au venit întru întâmpinarea marelui Prelat până în

comuna Mănăstirea — fostă Benediug — unde în fața unei superbe porți triumfale și din fruntea poporului, a bineventat cu adânc simțite cuvinte inimosul subprefect de Someș, dr. Benedict Socaciu în numele județului.

De aci, Prea Sfinția Sa a fost condus de banderiu de călăreți până în comuna Mica, toată îmbrăcată în sărbătoare, cu străzi transformate în adevărate promenade și cu case și pâlanturi îmbrăcate în verdeață și flori. În fața porții triumfale din marginea comunei, așteaptă toată suflarea, în frunte cu copiii de școală, autorități și car alegoric cu 12 boi, primind pe Prea Sfinția Sa cu cântece, puternice urale și adevărată ploaie de flori, binevențând cu alese cuvinte distinsul primpretor Alexandru Bărbos, în numele administrației, venerabilul păr. arhidiacon Iacob Marga în numele tractului Dej, d. notar Iosif Burdea în numele comunei politice și Ana Butnar în numele tineretului, predând un frumos buchet de flori, iar la biserică vrednicul paroh al locului, păr. Gavril Mureșan în numele credincioșilor.

La Liturgia arhierească din ziua următoare, abia o mică parte a mulțimilor sosite peste noapte și în zorii zilei, au putut pătrunde în biserică — altfel destul de încăpătoare — pentru a asista la actul consacrării. După înconjurarea bisericii, Liturgia s'a continuat la un altar construit în liber. Răspunsurile la Liturgie le-a dat minunatul cor „Doina“ al Agrului din Dej.

În cadrele Liturgiei Prea Sfinția Sa, pornind din cuvintele Evangheliei „Ceriul și pământul vor trece“... a rostit o foarte impresionantă cuvântare, despre credința adevărată, ascultată și reținută de mulțimi cu sfântă evlavie și cu lacrimi de bucurie și recunoștință.

La sfârșitul cuvântării Prea Sfinția Sa a constituit pe păr. Gavril Mureșan, în semn de recunoștință pentru merite preoțești, de protopop onorar, investindu-l cu toate drepturile împreunate cu această demnitate.

După Liturgie, au urmat la casa parohială recepțiile, la cari și-au prezentat omagiile: Județul prin d. prefect dr. Ioan Olteanu, curatoratul,

școala și preoțimea tractuală, Prea Sfinția Sa având pentru toți cuvinte isvorite din caldă inimă părințească. După recepții a urmat

Banchetul

de 80 tacâmuri, oferit de familia ospitalieră a păr. protop. Gavril Mureșan. În decursul banchetului a concertat muzica Reg. 81 Infanterie din Dej. La încheierea mesei, Prea Sfinția Sa ridicând paharul pentru Părintele Creștinătății și M. S. Regele, elogiaza pe toți aceia cari și-au dat contribuția la ridicarea noului lăcaș de închinăciune, și pentru care vor avea recunoștința supremă dela Tatal ceresc. După banchet Prea Sfinția Sa, între nesfârșitele urale ale celor prezenți, cu sufletul îmbogațit de noui și alese mângăeri, a plecat spre comuna sa natală Milașul-mare.

*

În continuarea drumului Său Apostolic Prea Sfinția Sa Iuliu, Duminecă,

în 20 Octomvrie a. c. va consacra biserica din Beclean, donată de Păr. protopop on. Pompei Făgărășan și iratele său, pentru trebuințele sufletești ale credincioșilor noștri de-acolo. Cu aceasta ocaziune se va ține în Beclean și *Congresul diecezan al Agru-lui* din Eparhia noastră de Cluj—Gherla, serbătorile având următorul program:

Ziua I-a (Sâmbătă) 19 Octomvrie 1935:

1. Sosirea și primirea Prea Sfinției Sale și suitei în Beclean, la orele 4 p. m.
2. Vecernia oficiată de Prea Sfinția Sa.

Ziua II-a (Duminecă) 20 Octomvrie 1935:

1. **Consacrarea** bisericei la orele 8 a. m.
2. **Recepții**, în sala festivă a Casei Române. Ora fixă se va comunica la timp.
3. **Congresul Agru-lui și al Reuniunii "Sf. Maria"** a femeilor unite (după actul consacrare).
4. **Banchet** în Restaurantul „Corso”.
5. **„Concert”** urmat de dans dat de excelentul cor mixt „Doina” din Dej cu începutul la orele 9 fix seara.

Serbările dela Blaj.

Congresul A. G. R. U-lui parohial. — Cuvântările I. P. S. Sale Valeriu Traian Frențu și a d-lui Ministru Valer Pop. —

La Blaj, cetatea culturii românești, a avut loc Duminecă, în ziua de 13 Octomvrie a. c. congresul A. G. R. U-lui parohial, care în proporțiile sale a depășit cadrele locale, preschimbându-se într-o reafirmare și înălțătoare manifestare de conștiință, precum și o reînviere, azi cu puternic răsunet în tradiție, a creațiilor acestui centru al românismului de dinainte de războiu.

Străzile în lumina puternică a soarelui concentrau întreg freământul, par'că izvorit din adâncuri de veac, al marelui moment. Steagurile fâlfâiau credincioase bucuriei din sufletele tuturor, iar inimile zvâcneau, par'că în prefacere. Era în Blajul monoton al tuturor zilelor de toamnă cea mai sinceră izbucnire a unui entuziasm și a unei flăcări lăunrice, care alimenta cu împlinire și pietate inimile.

Credința de veșnică putere creatoare a neamului și de păstrătoare a sufletului, aplecat în pioasă rugăciune și adâncă religiozitate și-a fâlfâit stindardul afirmării în ziua de 13 Octomvrie în Blaj

Patronajul Înalt Prea Sfinției Sale Arhiepiscopului Valeriu Traian Frențu și președinția dlui dr. Valeriu Pop, ministrul justiției, au dat congresului local al A. G. R. U-lui o rară solemnitate.

Primirea oaspeților.

În ziua de Sâmbătă, 12 Octomvrie a. c. Blajul a îmbrăcat haină de sărbătoare. Gara pavoazată cu steaguri și flori fierbea de mulțimea adunată pentru a primi pe înalții oaspeți, cari veneau să onoreze congresul local al A. G. R. U-lui.

La ora 4.25 trenul răzuia în gară încordând atențiile. Din vagonul ministerial se scoborâ înalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul Valeriu Frențu al Oradei, d. dr. Valeriu Pop ministrul justiției și dl Gh. Cipăianu președ. org. P. N. L. din jud. Târnava, fost ministru, cari au fost întâmpinați în uralele mulțimii de către conducătorii A. G. R. U-lui local, în frunte cu canonicul Dănilă președintele A. G. R. U-lui arhidiecezan și Virgil Băican preș. A. G. R. U-lui local, precum și de autoritățile în frunte cu d. prefect Simeon Gh zdavu și d. Octavian Modorcea primarul orașului.

Dintre cei prezenți am notat pe canonicul prelat dr. Bălan, și pe dnii subprefect Zler, V Hopârteanu președintele tribunalului, Justin Hossu insp. domeniilor mitropolitane, Lt.-

col. Iota comandantul cercului de recrutare, A. P. Blajiu, administrator financiar. Murresanu, Eugen Gheșiu judecător șef, prim-procuror Drăgolea, prof. Corneli Suciu, Corneli Ordaca, Ascaniu Moldovan, prof. Comșa etc.

Inalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul V. Frențiu și d. lui ministru Valer Pop, la descinderea din tren două eleve ale Școlii Normale le-au oferit buchete de flori.

După aceea păr. canonic Balan, a rostit un cuvânt de bun sosit oaspeților. iar d. Virgil Băican a binevențat în numele A. G. R. U.-lui.

Inalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul Valeriu Frențiu în răspunsul său a îndemnat sufletele, ca această zi mare să fie un început salutar pentru totdeauna, iar prin curățenia sufletelor să strălucească ca un exemplu.

D. ministru dr. Valeriu Pop răspunzând cuvântului de bun sosit, precizează, că numai prin credință și prin legătură dintre om și Dumnezeu se poate da un nou ritm vieții colective și se pot desfășura creațiile adevărate. Ziua de azi trebuie să fie la fel, cu împăcarea între om și Dumnezeu.

D. ministru Valer Pop încheie prin a spune: „Acest început va însemna o reînviere a firului trașiței spre gloria lui Dumnezeu și a neamului nostru”.

Pe urmă d. ministru al justiției trece în revistă cercetășii și premilitarii înșiruiți ordonat și rectiliniu pe marginea peronului gării. După aceea s'a format un cortegiu, compus din cercetășii, premilitari și călărași, cari erau urmați de aproape de landoul în care au luat loc Inalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul V. Frențiu, d. ministru Valeriu Pop și d. prefect Ghizdavu. În urmândoului, trăsurile și mașinele au complectat cortegiul salutat cu entuziasm pe tot parcursul dela gară până la catedrala mitropolitană. Aici Inalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul Valeriu Frențiu înconjurat de un sobor de preoți a oficiat o slujbă religioasă, la care au participat toate autoritățile în frunte cu d. ministru Valer Pop și d. Gh. Cipăian, președintele org. P. N. L. din jud. Târnava-Mică.

Slujba religioasă s'a terminat la ora 6, când oaspeții s'au împrăștiat pela locuințele. unde au fost găzduiți.

Seara la orele 8½, președintele A. G. R. U.-lui local d. Virgil Băican a dat o cină în onoarea oaspeților.

Congresul

Ziua de Duminică 13 Octomvrie a fost consacrată festivităților în cadrul congresului A. G. R. U.-lui local.

Liturgia dela catedrală.

La orele 8 dimineața în catedrala mitropolitană s'a oficiat de către Inalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul Valeriu Traian Frențiu, înconjurat de un întreg sobor de preoți sf. Liturgie. Răspunsurile la Liturgie

au fost date de către corul Mitropoliei, orchestra, Bat. Vl. Vânători de Munte din Aiud, conduse de d. prof. Celestin Cherebetiu.

La această Liturgie s'au împărțit dnii dr. Valeriu Pop ministrul justiției, Simion Ghizdavu prefectul județului, Virgil Băican președ. A. G. R. U.-lui local, precum și numeroși intelectuali din oraș.

Ședința festivă

După terminarea Liturgiei, oaspeții și publicul au mers în sala de gimnastică a liceului, unde a avut loc ședința festivă a Congresului.

Pe estradă au luat loc Inalt Prea Sfinția Sa Valeriu Traian Frențiu episcopul Oradei, d. dr. Valer Pop, ministrul justiției și președintele A. G. R. U.-lui, păr. canonic Victor Macavei, vicar capitular, păr. canonic Gh. Dănilă, și d. dr. Virgil Băican președintele A. G. R. U.-lui local.

Dintre cei cari au luat loc în sală notăm pe părinți: Dr. I. Balan, Iacob Păpa, Șt. Roșianu, Sămpăleanu, și Ioan Moldovan, canonici mitropolitani, precum și pe dnii Gh. Cipăianu, fost ministru, președ. org. P. N. L., din Târnava-Mică, Simion Ghizdavu prefectul județului, Oct. Modorcea primarul orașului, I. Zileriu subprefect colonel Iotta comand. G. R. Blaj, A. C. Domșa protopopul Blajului, Gheșiu, Hopârteanu președintele tribunalului, Tr. Boeriu președ. Camerei de Agricultură, dna Emilia Hopârtean președinta Reuniunii femeilor române, d. dr. Al. Măcelar medic primar de județ, d. Victor Mișu primpretor și d. Căpitan Bocea comandantul jandarmilor.

Cuvântul Inalt Prea Sfinției Sale Episcopului V. Tr. Frențiu.

Ședința a fost deschisă la orele 11 și jumătate de către Inalt Prea Sfinția Sa Episcopul Valeriu Tr. Frențiu al Oradei care a spus:

Cu multă bucurie am venit azi în mijlocul dvs., ca să binecuvintez lucrările acestui Congres menit să dea o nouă viață. Festivitatea de azi are o importanță cu atât mai mare, cu cât ea este ținută în această sală, care este una din cele mai importante săli pentru Blaj. Aci s'au ținut multe și înălțătoare adunări, cari au adus mult bine neamului.

Ziua de azi are tot atât de mare însemnătate ca și celelalte în cari s'au ținut adunări înălțătoare, adunări cari au avut loc în această sală, deoarece prin procesiunea euharistică se faae un nou pas în viața religioasă.

Nu e pentru prima oră la noi, că se fac exerciții spirituale și procesiuni euharistice, au mai fost și altele, mai ales cea din anul trecut dela Lugoj, care s'a ținut din ocazia Congresului Agru-lui, la care a luat parte luminatul

nostru Rege, M. S. Regele Carol al II-lea, care ca un genial conducător de stat a găsit de vrednic, ca în procesiunea euharistică să urmeze pe Regele Hristos în drumul său, deoarece aceasta este pentru binele neamului.

Astăzi se face un lucru nou, se începe o intensă activitate a Agru-lui parohial și s'a convenit să se înceapă această acțiune. Și nici nu se putea altfel. Agrul Blajului a început să dea acest nou avânt al exercițiilor spirituale. Sper, că toate parohiile vor urma acest gest și prin aceasta se va răspândi cultul euharistic și se vor repeta procesiunile euharistice în fiecare parohie și în fiecare an.

Pentru aceasta are o atât de mare însemnătate pentru Agru ziua de azi, care este o pildă mare. De aceea, sunt fericit să fiu în mijlocul dvs, pentru a vă felicita pentru acest pas și pentru ca să cer binecuvântarea Domnului Ceresc și să Vă binecuvintez, ca să puteți continua cu aceeași putere drumul început.

Bunul Dumnezeu să vă binecuvinteze !

Cuvântările.

Seria cuvântărilor o începe d. Virgil Băican, președintele A. G. R. U.-lui local, care arată Congresului, lupta pe care o duce tinăra organizație pe care o conduce.

D-sa își exprimă bucuria de a vedea pe Inalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul Valeriu Tr. Frențiu, ca patronând festivitățile, și de a simți conducerea spirituală a președintelui A. G. R. U.-lui. d. ministru dr. Valeriu Pop.

În numele A. G. R. U.-lui din Blaj, mulțumește apoi tuturor aceluia cari și-au pus toată dragostea pentru reușita festivităților.

Părintele canonic Gh. Dănilă președintele A. G. R. U.-lui arhidiecezan, reîmprospetează asistenței, felul în care au fost pregătiți mireni pentru această zi mare. Se oprește apoi asupra punctelor principale din statutul AGRU-lui, în care se precizează îndatoririle membrilor asociației. Ca încheiere d-sa mulțumește înalților oaspeți și publicului pentru participarea la Congres.

D-na Emilia Hopârtean, președinta Reuniunii Femeilor Române exprimă devotamentul cu care Reuniunea, pe care o conduce, înțelege să se afilieze tuturor acțiunilor AGRU-lui.

D. Oct. Modarcea, primarul orașului, salută în numele primăriei inaugu-

rarea activității AGRU-lui local.

D. Simion Ghizdavu, prefectul județului, în numele prefecturii județului Târnava-mică, reînnoște asigurările, că conducerea județului își va da tot concursul pentru propășirea și bunul mers, al AGRU-lui.

Păr. Victor Macavei, vicar capitular, arată în linii generale organizarea pe care a primit-o AGRU-l la Blaj. Îndemnând publicul mirean, să stea de veghe și să muncească în această direcțiune, d-sa arată că ziua de 13 Octombrie a. c. este nu numai o sărbătoare a membrilor AGRU-lui, ci și una a tuturor credincioșilor.

După aceasta ia cuvântul d. dr. Valeriu Pop, ministrul justiției și președintele AGRU-lui.

Discursul d-lui ministru Valeriu Pop

Mai bine de două veacuri s'au scurs de când poporul românesc din Transilvania a fost pus în situația, de a lua hotărâri grave. Un mare arhieru, Athanasie Anghel, a convocat la Alba-Iulia, pe reprezentanții firești ai unei națiuni obidite, pe preoții săi, să decidă de soarta neamului.

Motive de ordin sufletesc și național pledau cu tărie pentru o bărbătească hotărâre. Motive sufletesti: Credința în care trăise veacuri de-arândul poporul românesc era amenințată, zguduită din temelie prin agresivitatea protestantă, ce amenința cu desființarea biserica românească. Motive naționale: poporul românesc, în întregime iobag, lipsit de cele mai elementare drepturi ajunsese la limita suferințelor și a puterii sale de rezistență.

O rază de nădejde licărea: prin unirea în credință cu Roma salvarea de calvinismul cutropitor și creiarea unor condiții mai prielnice, pentru desvoltarea și ulterioara afirmare a neamului românesc de peste munți. Aceste realități dominante de o divină inspirație ne-au dat Unirea dela 1700.

Deși vitregia împrejurărilor a adus cu sine, că nu întreg românismul de peste munți a rămas următor hotărâreilor luate, în ciuda combinațiilor ascunse, ce au urzit dușmanii neamului, unirea cu Roma a dat roade din belșug.

Credința a fost mântuită și păstrată

cu sfințenie, limba liturgică românească odată consacrată a rămas biruitoare pentru totdeauna la noi și în Biserica soră, iar conștiința națională a ieșit întărită, nutrită și exaltată, prin suflul latinității, ce din Roma, prin acest Blaj, s'a infiltrat tot mereu în corpul națiunii. Și alții, bărbați înțelepți, excepționali, răsăriți pe plaiurile românești, au avut conștiința originii noastre și au făcut mărturia acestei conștiințe, însă numai Biserica și școlile Blajului au falfăit, ca o colectivitate mare, drapelul latinității noastre, cu îndârjire, cu pasiune și fără întrerupere, deasupra tuturor plaiurilor românești.

În luptele pentru afirmarea neamului românesc și triumful dreptății sale, o spunem cu mândrie, Biserica unită, a fost întotdeauna în primele rânduri și niciodată n'a lipsit dela apel. Dela Inocențiu Micu Klein, până la adunarea de pe Câmpul Libertății din 1848, care nu datorită unei simple coincidențe a avut loc la Blaj, revendicăm mai toate inițiativele de acțiune națională.

Făcând bilanțul vredniciei noastre, în clipa sfântă a unirii tuturor românilor, imaginea marilor înaintași: Simeon Bărnuțiu, Timotei Cipariu, Petru Maior, Gheorghe Șincai, Gheorghe Barițiu, dr. I. Rațiu, Aug. Bunea, Gheorghe Pop de Băsești și Vasile Lucașiu, mitropoliții Alexandru Șterca Suluțiu, Vancea, Mihali și Vasile Sucișiu, ne îngăduie să stăm cu fruntea ridicată în fața istoriei nepărtinitoare, a cărei judecată nu poate fi decât una singură.

Biserica română unită a avut de îndeplinit o misiune istorică și această misiune și-a îndeplinit-o pe deaîntregul, ea s'a confundat cu viața și aspirațiile neamului.

După realizarea unității naționale, tot mai des și tot mai mulți se întrebă din strana din față, ce rosturi mai poate avea în viața neamului Biserica unită?

Tuturor nedumeririlor noi le răspundem calm, însă cu fermitate: misiunea Bisericii unite nu s'a terminat, iar rosturile ei în viața națională sunt adânci și nezdruncinate.

Această misiune nu consistă în ațărarea pasiunilor, în favorizarea învră-

birii între frații de acelaș sânge, în acțiunea de proselitism, în tendințe de combatere sau de slăbire, a Bisericii române ortodoxe, și nici măcar în forțarea unei anumite soluții în ce privește refacerea unității religioase a tuturor românilor. Dorim cu toată tăria sufletului nostru această unitate religioasă. Știm însă și credem, că această unitate nu poate fi rezultatul vrăjmașiei sau luptei, ci numai o urmare firească și ineluctabilă a voinței și harului ceresc.

Misiunea noastră este de a practica dragostea creștinească, de a adânci viața sufletească a poporului românesc, ce se închină acestei Biserici, de a răspândi comandamentele veșnice ale moralei și etice creștine în viața publică și particulară, de a contribui la îndiguierea și înlăturarea tuturor curentelor de anarhizare a sufletelor și de desfrânare a vieții colective, de a ne pune pe deaîntregul în slujba neamului pentru cultivarea sufletului, pentru întărirea conștiinței naționale și pentru apărarea ideii monarhice, această supremă cheazășie a consolidării și afirmării unui stat.

Conștiința acestei misiuni a dat ființă și Agru-lui.

Cu cinci ani în urmă, când sub oblăduirea marelui dispărut, a Mitropolitului Vasile, am pus temelie Asociației Generale a Românilor Uniți, cel dintâi gând al nostru a fost un gând de înfrățire în muncirea ogorului înțelenit al națiunii românești, iar cel dintâi gest: mâna întinsă frățește pentru împreună lucrare în cele bune.

De atunci și până astăzi, nici Biserica care ne ocrotește, nici noi cari facem parte integrantă în ea, nu am retras mâna întinsă. A fost atacată Biserica, a fost atacat Agrul, am fost atacat și eu. Biserica senină și încrezătoare își urmează calea ce i-a indicat-o Mântuitorul și singurul privilegiu la care râvnește este acela, de a-și face datoria față de Dumnezeu și față de neam. Agrul sub scutul Bisericii, face cu zel și devotament misionarism creștinesc și românesc, iar eu în locul de președinte, unde am fost așezat, îmi fac datoria așa cum dictează credința și conștiința.

Am fost și sunt atacat cu înverșunare pentru acordul dela Roma. Da. Am încheiat acordul dela Roma și răspund pentru el în fața lui Dumnezeu și a oamenilor. În cadrul concordatului încheiat cu Sfântul Scaun, de cei mai de seamă fruntași ai bisericii ortodoxe, am tratat și semnat un acord de interpretare. Prevederile mele s'au realizat. Actele de donațiune și fundațiune ale Impărătesei Maria Terezia scoase la iveală, la stăruința mea din arhivele Vienei, confirmă, că averile acestor fundațiuni au fost destinate Bisericii catolice din Transilvania, fără deosebire de rit. Astfel, aceste averi, potrivit art. 3 și 5 din acordul încheiat cu mine, urmează să fie întrebuințate în viitor și de Biserica unită, într'o măsură cel puțin egală cu Biserica latină. Cei ce se împotrivesc astăzi cu mai multă înverșunare, punerii în aplicare a acordului dela Roma, nu-s nici oficialitatea pe deplin lămurită asupra valorii acordului, nici pasiunea nedreaptă a celor orbiți de idei preconcepute, ci pretenșii beneficiari, cari fac dovadă că înainte de a fi catolici, sunt în slujba intereselor maghiare.

Lupta anunțată pentru desființarea Concordatului și acordului dela Roma, ce rost poate să aibă, pentru cei doriți de armonie în viața națională, pentru cei animați de sentimente creștinești și românești, pentru cei dornici de a pregăti și înlesni realizarea unității religioase, când cerul o va vrea?

Stiliștii, sectanții, raționaliștii, ateii și toată formidabila falangă a dușmanilor Credinței, nu se vor bucura oare de sfâșierea celor două Biserici românești și creștine, cele mai apropiate dintre toate?

Încăierarea nefastă va adormi vigilența, va canaliza toate forțele și toate energiile, într'o direcție, care nu poate fi folositoare nici neamului, nici credinței, lăsând cetatea fără apărare și zidurile fără pază.

O astfel de perspectivă nu putem accepta.

Oricât de dureroase ar fi loviturile nedrepte ce ni s'ar arunca, noi nu putem și nu vom răspunde decât într'un singur fel: Cu pâinea caldă a dragostei creștinești, a iubirii de frate

și a mâinei întinse, pentru colaborare spre binele Bisericii lui Hristos și în folosul neamului românesc.

*

După aceea, d. ministru al justiției, dr. Valeriu Pop, în numele guvernului, înmână Păr.-lui Victor Macavei, vicarul capitular suma de 100.000 lei, pentru terminarea lucrărilor palatului cultural, în vederea marilor serbări ale „Astrei”, cari se vor ține în anul viitor. Deosemena atrage atenția blăjenilor că în afară de suma de 100.000 lei primită de către gospodarii orașului, ministerul lucrărilor publice l-a însărcinat, pentru ca pavarea străzii principale a Blajului să fie o realitate, să anunțe că s'a votat acordarea din bugetul extraordinar al acestui minister, suma de 300.000 lei pentru acest scop,

Sedința festivă se sfârșește la ora 1.20, după care Înalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul Valeriu Tr. Frențiu și d. ministru Valeriu Pop, însoțit fiind de către autorități și public au mers la cimitir, unde au depus coroane pe mormintele regretaților: mitropolit Vasile Suciu și canonic Ioan Coltor.

*

La orele două, la Institutul Recunoștinței, s'a aranjat o masă comună, la care au asistat oaspeții, conducătorii Agrului și autoritățile locale.

Procesiunea euharistică

Într'un cadru fastuos, în care puzdereea luminărilor și feeria în care se contura catedrala și străzile din apropiere, la orele 6 p. m., s'a oficiat un parastas, după care a urmat procesiunea euharistică.

În cântecele religioase Sf. Euharistie, a fost purtată de Înalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul Valeriu Tr. Frențiu, precedat de 25 preoți și urmat de d. ministru Valer Pop, flancat de către doi clerici dela catedrală, prin străzile Regina Maria, Regele Ferdinand, Piața Unirii, înapoi la catedrală. Cercetașii cu făclii, școlărițele în haine albe, călugărițele, seminariștii și publicul în mâini cu luminări aprinse au complectat procesiunea.

Concertul

La orele 21.30, în sala de gimnastică a liceului, s'a dat un concert simfonic cu concursul Corului catedralei, a Corului teologilor și al Orchestrei Bat. VI Vânători de Munte din Aiud. Concertul a fost dirijat de d-nii Celestin Cherebețiu și Sigismund Toduța.

După concert d. ministru Valeriu Pop a mulțumit tuturor pentru concursul dat, pentru aranjarea frumoasei sărbători a AGRU-lui din Blaj, iar Înalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul Valeriu Tr. Frențiu, a dat binecuvântarea.

Asoc. Generală a Românilor Uniți

Nr. 235/1935.

În conformitate cu art. 13 din statute, convocăm

Congesul General

al Asociației Generale a Românilor Uniți („Agru“), pentru zilele de 25, 26 și 27 Octombrie 1935, la *Carei-Mari* cu următorul

Program:

Vineri, 25 Octombrie 1935:

- ora 17.45. Sosirea și primirea Comitetului Central, în gara Carei.
 „ 18.30. Ședința Comitetului Central în sala festivă a Școlii Normale.

Sâmbătă, 26 Octombrie 1935.

- ora 8 — Ascultarea Sf. Liturghii cu predică.
 „ 10 — Continuarea ședinței Comitetului Central în sala festivă a Școlii Normale
 „ 11 — Ședința Uniunii femeilor, Uniunii corurilor, Astru-lui.
 „ 12 — Ședința Comitetului Operei Pontificale pentru Propagarea Creștinței.
 „ 13 — Masa comună.
 „ 15 — Prima ședință administrativă a congresului general, în sala teatrului „Carmen Sylva“.
 „ 17.45 Primirea Înălților Arhieriei în gara Carei.
 „ 18 — Vecernie.
 „ 19 — Inaugurarea Casei Culturale a Românilor Uniți din Carei.
 „ 21 — Concert artistic dat de Corurile din Oradea, Satu-Mare, Zălau și Carei, în sala teatrului „Carmen Sylva“.

Duminică, 27 Octombrie 1935:

- ora 9 — Liturgie Pontificală cu predică Arhierescă; procesiune euharistică.
 „ 12 — Ședința festivă a congresului, în sala teatrului „Carmen Sylva“. În acelaș timp cuvântări către popor, în curtea bisericii.
 „ 14 — Masa comună.
 „ 15 — Concurs de coruri țărănești, în sala teatrului „Carmen Sylva“.

La această manifestație înălțătoare cu caracter religios și național, învi-tăm cu drag, pe lângă cei în drept, pe toți membrii Asociației Generale a Românilor Uniți, precum și întreg Clerul și pe credincioșii Provinciiei Metro-politane de Alba-Iulia și Făgăraș.

Cluj, la 18 Septembrie 1935.

Secretar General:
 ss. Dr. Augustin Popa.

P. Președinte:
 ss. prof. Dr. Alexandru Borza.

N. B. De încartiruire se îngrijește Comitetul local organizator, căruia i-se vor anunța participanții, cel mai târziu până la 24 Octombrie crt. la adresa: Dr. Benedict Rusu notar public, sau la Oficiul Vicarial gr. cat. În special vor anunța dacă doresc a participa la masa comună din 26 și 27 Octombrie, la amiazi.

Participanții la congres vor beneficia de reducere pe C. F. R.; în acest scop își vor păstra biletele de tren.